

Διευθυντής ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΔΕΛΕΔΑΚΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΣΚΡΥΔΑΩΦ ΑΡΙΘΜΟΣ 78

• ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ἐπὶ αἰῶνας ἐπλανῶντο ἀνὰ τοὺς σκοτεινοὺς καὶ μυστηριώδεις διαδρόμους τοῦ Λαδυρίνου τῆς Ἑλλην. μυθολογίας οἱ ἐρευνῶντες τοὺς μύθους αὐτῆς· μόλις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὁ διάσημος Γερμανὸς φιλόλογος Otfried Müller ἔδωκεν αὐτοῖς τὸν μίτον ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ «Προλεγόμενα εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν μυθολογίαν». Ὑπὸ τὰς ὁδηγίας ταύτας συνεγράφησαν ἀξιόλογα μυθολογικὰ ἔργα, ὡς τὰ τῶν Γερμανῶν Gerhard, Welcker, Preller, καὶ τοῦ Γαλλοῦ Decharme, ἵνα περιορισθῶμεν εἰς τὰ κυριώτερα, δι' ὧν προήχθη οὐ μικρὸν ὁ κλάδος οὗτος τῆς Φιλολογίας, ὁ πόσον ὠφέλιμος τῇ θρησκείᾳ, ἀρχαιολογίᾳ καὶ ἱστορίᾳ, ἐνῶ ἄλλοι καὶ δὴ ὄχι ἄσημοι ἄνδρες, ὡς ὁ μέγας Ἀγγλος πολιτικὸς καὶ συγγραφεὺς Γλάδστον, βαδίσαντες ἄλλας ὁδοὺς ἀπεπλανήθησαν καὶ ἀπέτυχον οὐκ ἐλαφρῶς. Ἐὰν δὲ ἡ ἀπὸ τῶν μέσων τῆς παρελθούσης ἐκατονταετηρίδος ἀναφανείσῃ συγκριτικὴ μυθολογία, ἣς οἱ Γερμανοὶ ἱδρύται Adalbert Kuhn καὶ Max Müller καὶ ὁ ἀκολουθήσας αὐτοῖς Ἀγγλος Cox ἐπίστευσαν ὅτι ἀνεύρισκον μύθους κοινούς παρ' ἅπασιν τοῖς Ἀριανοῖς ἢ Ἰνδοευρωπαϊκοῖς λαοῖς, ὅπως ἀνεύρισκε καὶ ἀπεδείκνυε παρ' αὐτοῖς συγγενῇ γλῶσσᾳ ἢ συγκριτικῇ γλωσσολογίᾳ, ἐναυάγησεν ἤδη πρὸ πολλοῦ, οὐχ ἥτιον ἢ ἐπιδρασεῖς τῆς ἐγγυὲς Ἀνατολῆς ἐπὶ τῆς Ἑλλην. μυθολογίας ἀνεγνωρίσθη σχεδὸν παρ' ἀπάντων. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς μύθους τῶν ἡρώων, οὗς ὁ διάσημος Ἀγγλος συγγραφεὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλην. ἱστορίας Grote παρωμοίαζε πρὸς εἰκόνα παριστῶσαν ὠραίον πέπλον, οὐδὲν ὅμως περιβάλλοντα, ἄλλοι δὲ μετ' αὐτὸν παρεδέχοντο μὲν ὅτι περιέχουσι καὶ στοιχεῖα ἱστορίας ἀρίστων ἀναλογιῶν, ἀλλ' οὕτω συνυφασμέναι, ὥστε ματαίᾳ πᾶσα ἐπιχείρησις πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ ἀποχώρησιν αὐτῶν, αἱ κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἐπίμονοι προσπάθειαι ἐρευνητῶν, ὧν τὰς μεθόδους χαρακτηρίζει αὐστηρὰ

κριτικὴ καὶ βαθεῖα μελέτη τῶν χρόνων καὶ τῶν πραγμάτων, μεθ' ὧν συνδέονται οἱ ἥρωες, ἐξεδίασαν οὕτως εἰπεῖν τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ μυστηρίου αὐτῶν. Ἐν τῇ χορείᾳ τῶν πρὸς κάθαρσιν τοῦ ἄλλου τούτου σταύλου τοῦ Αὐγείου ἀποτελεσματικῶς δρασαντῶν ἀνδρῶν τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ὁ πρῶτανος τῶν ἐν Γερμανίᾳ φιλολόγων Wilhelm von Moellendorff, καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ Πανεπιστημίου. Ἡ μελέτη καὶ ἐρμηνεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλην. μύθων παρὰ τὸ πλευρὸν βαίνουσα τῆς προϊστορικῆς Ἀρχαιολογίας, ἥτις διὰ τῶν ἐν Μυκῆναις, Τίρυνθι, Τροίᾳ, Κρήτῃ, νήσοις τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ ἀλλαχοῦ γενομένων ἀνασκαφῶν τόσα θαυμάσια ἔφερεν εἰς φῶς διαφωτίζοντα τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους μέχρι τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος, τείνει νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον αὐτῆς. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθειῶν Ἑλλην. μυθολογιῶν ἵσταται τὸ νεώτατον σύγγραμμα τοῦ Γερμανοῦ Gruppe: Griechische Mythologie und Religionsgeschichte. Τὸ ὀγκῶδες καὶ βαρὺ τιμὸν τοῦτο ἔργον ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ 1896 καὶ κατὰ τεύχη ἐκδιδόμενον μόλις συνεπληρώθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὅτε καὶ ἐξεδόθη εἰς δευτέραν ἐκδοσιν. Ὁ πολυμαθέστατος καὶ ἀγχινούστατος συγγραφεὺς αὐτοῦ διὰ ποικίλων εὐφυεστάτων συνδυασμῶν διελεύκανε καὶ ἔλυσε πλεῖστα μυθολογικὰ ζητήματα, ἢ μᾶλλον αἰνίγματα. Ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου ἐκρίναμεν καλὸν νὰ μεταφράσωμεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν τὸ μέρος τὸ ἀφορῶν τὴν Κρήτην χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Κρητ. Ἀστέρως». Παραλείπομεν τὰς ὑπὸ τὸ κείμενον σημειώσεις, διότι δι' αὐτῶν παραπέμπεται ὁ ἀναγνώστης εἰς συγγράμματα ξένα ἀπρόσιτα ἐνταῦθα, ἐναχοῦ δὲ μόνον ἀναγράφομεν τὰ χωρία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων.

Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

*

Κρήτη καὶ Γάζα.—Τὸ ἀγιώτατον ἱερὸν τῆς νήσου ἦτο ὁ τόπος τῆς γεννήσεως τοῦ Διὸς τοῦ κατ' αὐτὴν κληθέντος Κρηταγενεὺς, ἡ ἀφειτηρία πολλῶν ἄλλων ἀρχαίων

λατρείων τοῦ Διός. Τὸ ἀρχαιότατον ἱερὸν ἔκειτο πιθανῶς ἐπὶ τῆς Δίκτης παρὰ τὴν Λύκτον, Λύττον· παρὰ τὴν Πρα(ι)σὸν ἔλεγον ὅτι ὁ Ζεὺς ἐθελόσθη ὑπὸ τινος σὺς, ἣτις διὰ τοῦτο ἐθεωρεῖτο ἱερὰ παρὰ τοῖς κατοικοῖς. Ἀλλὰ τὰ ἱερὰ ταῦτα βραδύτερον ἐπεσκιώθησαν ὑπὸ τῆς ἐν τῇ Ἰδαίῳ ἀντρὶ λατρείας. Ἐνταῦθα, ὅπως ἐπὶ τοῦ Πηλίου, φαίνεται ὅτι ἐπὶ ἐπιμενόντων δαινῶν προσεφέροντο ἱλαστήρια· θυαίαι, συνιστάμεναι ἐν μέρει ἐκ μέλιτος καὶ γάλακτος, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐκ κριοῦ, ἰδίως, ὅπως καὶ ἐν τῇ σπηλαίῳ τοῦ Πηλίου, ὅσας μακρὰ ἀνομβρία καθίστα τὴν χώραν ἀγονον. Ἐκ τῆς καθερωμένης ταύτης λιτανείας πρὸς βροχὴν προήλθε λίαν πιθανῶς ὁ μῦθος περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Διός. Ἐξωμοιώθη πρὸς τὸν τῆς βροχῆς θεὸν τῆς Γάξης Μινῶα, τοῦτέστιν «ἀναπαυτήριον» (Ἑβρ. Manoah), τὸν Μάρνα, σημαίνον «ὁ κύριός μας» ἢ τὸν Ἀλδὸς (Ἀλδέμιος), ὅπως κυρίως φαίνεται ὅτι ἐκαλεῖτο. Ἐπειδὴ ἡ Γάξα μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς τῷ πρώτου Ἰ. καὶ Ἀλεξάνδρου Ἰανναίου ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἔκειτο σχεδὸν ἔρημος — ὁ Στράβων ἐπὶ ὀνομάζει αὐτὴν οὕτω, μολονότι διὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ὄχι πλέον ἐντελῶς δικαίως — διὰ τοῦτο καὶ περὶ τοῦ μεγάλου θεοῦ τῆς, εἰς ἣν ὁ Ἀδριανὸς πιθανῶς τῷ 129 ἀνήγειρε τὸν πολυθρόλλητον ναόν, βραδύτερον ἐν τῶν τελευταίων ὀχυρωμάτων τῆς παρηκμακυίας εἰδωλοτρείας, μόλις κατὰ τὰς τελευταίας ἑκατονταετηρίδας τῆς ἀρχαιότητος γίνεται πολὺς λόγος· ἀλλ' ἡδὴ πρότερον φαίνεται ὅτι κατῆγον τὸν Γαζαῖον Δία ἀπὸ τοῦ Κρητικοῦ· τοῦλάχιστον παρεδέχοντο ὅτι οἱ ἱερεῖς τοῦ τελευταίου, οἱ Ἰδαῖοι, ἀφίκοντο εἰς Παλαιστίνην, καὶ ὁ ἀρχαιολογὼν αὐτοκράτωρ ἴσως παρωρμήθη εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα τοῦ ὑπὸ τῆς μυθικῆς σχέσεως μετὰ τοῦ παναρχαίου Κρητικοῦ καὶ τοῦ Γαζαίου θεοῦ. Ἡδὴ ἡ ἀρχαιότης παράδοσις γινώρξει τὴν σχέσιν τῆς Κρήτης πρὸς τὴν Φιλισταϊκὴν συμπολιτείαν: Κασοί-Ρ(ο)πεια ἢ, ὅπως οἱ Ἕλληνες τὸ ὄνομα τῆς ἐπωνύμου πολιούχου τῆς Ἰόπης κυρίως μετέφραζον, Κασο-ῶπ(ει)α, ἵσταται ἐπὶ τῆς κορυφῆς πολλῶν Κρητικῶν γενεαλογιῶν· καὶ εἶδομεν ἡδὴ, ὅτι ὁ Περσεύς, ὁ ἐλευθερωτὴς τῆς Ἀνδρομέδας, ἐν τῇ ἀρχικῇ μύθῳ πιθανῶς παρελήφθη ἐκ Κρήτης. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς πλείους ὁμοίας γενεαλογίας, ὧν διακρίνονται διὰ τῆς πολὺ μεγαλητέρας ἀρχαιότητός των, φαίνεται ὅτι αἱ μυθικαὶ αὗται συνάφαι ἀνταποκρίνονται εἰς ἱστορικὴν σχέσιν. Ἡ Γαζαία παράδοσις, ὅπως διαμορφοῦται περὶ τὴν 10ην ἢ 9ην ἑκατονταετηρίδα ἐκ τῆς συναρμογῆς διαφόρων ἱερῶν παραδόσεων, ὑπόκειται ὡς βάσις εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν παράδοσιν περὶ Σαμφὼν (τοῦ υἱοῦ τοῦ Manoah, τοῦ ἐπωνύμου τῆς Γάξης Μινῶα), ὅστις συνάπτει σχέσεις μετὰ τῆς Γαζαίας ἐταίρας καὶ θάπτεται ἐν Γάξῃ ὑπὸ τὰ εἰρεῖα τοῦ ἀνακτόρου· μολονότι ὁ σκοπὸς ἐντελῶς μετερρυθμίσθη καὶ π.χ. ὁ ἥρως ἐγένετο εὐσεβὴς ὑπέρμαχος τοῦ Ἰεχωῶ, ἡ ἐπώνυμος πολιούχος τῆς Γάξης, Assah «ἡ ἰσχυρά», διὰ τινος παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἱστοριογράφοις λίαν προσφιλοῦς διαστροφῆς ἐταιρικῶν γυναικῶν, Δαλιὰ «ἡ ἀσθενής», ἐπιτρέπει ἐν ταῦτοις ἀκόμη ἡ Ἑβραϊκὴ παράδοσις νὰ διακρίνωμεν τὰ σημεῖα τῆς Γαζαίας λατρείας, μεθ' ὧν συνάπτεται καὶ ταῦτα δεικνύουσι πολυεεῖς συμφωνίας πρὸς τὰ ἀρχαιότατα τῆς Κρήτης καὶ τῶν ἀποικιῶν τῆς. Οὕτω φαίνεται ὅτι αἱ ἱερὰ μέλισσαι τοῦ ἀντρου τοῦ Διός, αἵτινες κατὰ τὴν ἱερὰν παράδοσιν εἶχον θρέψει τὸν Θεόν, καὶ τὸ μέλι τῶν ὁποίων ἴσως ἐθεωρεῖτο ὡς ἰδιαζόντως χρήσιμον διὰ τὰ μελίγματα, ἐδανείσθησαν ἐκ

τῆς Γαζαίας λατρείας· κατὰ τὴν ἱερὰν παράδοσιν τοῦ ἀπὸ τῆς Κρητικῆς λατρείας παραχθέντος ἱεροῦ τοῦ Διός ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους αἱ μέλισσαι ἐξέρχονται ἐκ τοῦ πτώματος τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀρισταίου φονευθέντος ἱλαστήριου ταύρου, καὶ ὡς πιθανῶς καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Λυκάονος ἔλαβε τὸ καὶ διὰ χθονίας θεότητος, ὡς ἡ Περσεφόνη, ἀποδεικνύμενιν ὄνομα Μελίβοια· καὶ ἴσως διηγεῖτό ποτε ἡ ἱερὰ Κρητικὴ παράδοσις ἐν τῇ συναφείᾳ ταύτῃ τὸν φόνον τοῦ ταύρου· κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Σαμφὼν αἱ μέλισσαι ἐξέρχονται ἐκ τοῦ πτώματος τοῦ φονευθέντος λέοντος. Ὁ ὀλέθριος βόστροχος ἐμφανίζεται ἐν τῇ παραδόσει τοῦ Σαμφὼν, ὅπως καὶ ἐν τῇ τοῦ Περσέως καὶ τῆς Γοργόνης, καὶ ἐν τῇ Κρητικῇ ἀποικίᾳ Μινῶα παρὰ τὰ Μέγαρα διηγούνται περὶ τῆς Σκύλλης, ἣτις ἀπέσπασε τὴν τρίχα ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ πατρὸς τῆς. Ἡ παράδοσις περὶ τῶν ἀλωπέκων μὲ τὰς καιομένας οὐράς ἀνάγεται εἰς ἐκκλησιαστικὸν τυπικόν, ὅπερ εὐρίσκεται καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ πρὸς τὸ ὅποιον σχετίζεται ἴσως καὶ ἡ παράδοσις περὶ τῆς ἀλώπεκος ἐν τῇ Κρητικῇ ἀφιδρύματι τῆς Τευμησσό.

(Ἀκολουθεῖ)

ΛΑΪΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΚΡΗΤΙΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

Ἀποῦ 'ν' ἀπὸ 'ξω 'ς τὸν χορὸν πολλὰ τραγοῦδια ξέρει
Ἀποῦ 'καμενε γούμενος ἔκαμε καὶ κελλάρης
καὶ 'κάτεχεν ὁ γούμενος ἦντα 'καν' ὁ κελλάρης.
Ἀποῦ τὰ ὕστερα μετρᾷ, πάντα 'ναι κερδεμένος.
Ἄν πηγαῖνω σιγά-σιγά, μὲ φτάνει ὁ διάβολος κι' ἂν βιά
[ζωμαι, τότε φτάνω
Ἄν δὲν πλεισιάνῃ τὸ κακόν, δὲν κόβγεται.
Ἀγάπα τὸ κοπέλλι σου, μὰ νὰ μὴ τὸ κατή.
Ἀποῦ δὲ θέλει κτύπους, 'ς τὸ χαρκαδιὸ δὲν πάει.
Ἄλλα λέει τοῖς κνυσάρας κι' ἄλλα κνυσαρίζει κίτη.
Ἀκριβὸς 'ν' τ' αἴη Γιωργίου τὸ σφουγγαῖο.
Ἀποῦ κοπελλομάθει, δὲν γεροντοξεχνᾷ.
Ἀνθρωπος ἀγράμματος, ξύλον ἀπελέκητον.
Ἀποῦ πεινᾷ, στὸν ὕπνο του ὅλο καρβέλια βλέπει.
Ἀπὸ Μάρτη κυλοκαῖρι κι' ἀπὸ Αὐγουστον χειμῶνα.
Ἀποῦ φάει ταῦτέρου καὶ γοργοπαντρεῖται δὲν τὸ μετα-
[γνώθει.
Ἀπὸ τὴν πόλιν ἔρχομαι καὶ 'ς τὸ βουνὸ κἂν ἔλα,
χαμῆλωσε τὸ καπέλλο σου νὰ μὴ βραχῇ ἡ ὀμπρέλλα.
Ἀπὸ τὴν πόλιν ἔρχομαι καὶ 'ς τὸ βουνὸν κἂν ἔλα
καλομοῖρης νᾶσαι νὰ σοῦ ζήσ' ὁ γαῖδαρός σου.
Ἀλεστικά, φουρνιάτικα τοῦ μυλωνᾶ 'ναι ἡ πῆτα.
Ἀχ πουλί πουλάκι μου, ὥστε νάχε σὲ πάρω,
κι' ἀπὸ ἧς τάχα κορκοκυνιές ὥστε νὰ σὲ ξεβγάλω.
Ἀπόθανε νὰ σ' ἀγαπῶ καὶ ζῆν' νὰ μὴ σὲ θέλω.
Αὐγὸ 'ναι μὰ ἡ ὄρθα δὲν τόκαμε
Ἀπ' ἧς πατήση τὸ εἴκοσι καὶ δὲν γνωρίση γένεια,
τοῖς μάννας του θὰ μοιάσῃ πλειό, μόνον μὴν ἔχῃς ἔννοαν.
Ἀποῦ χώνεται στ' ἀνύχ, του οὐλὸς φαίνεται.
Ἀποῦ ὕρε φίλον πιστικόν, ἡῦρε μεγάλο θησαυρόν.
Ἄν εἶναι γιὰ τὰ κάλλη, τάχουναι κ' οἱ ἀρχαῖοι.
Ἀσκημὴ μου βάλε νὰ φᾶμε, κι' ὡμορφὴ μου 'ντα θὰ φᾶμε;
Ἄς ἔχουν μοῖρα τὰ προικιά κι' ἄς εἶναι κορκαδιένια.

(ἀκολουθεῖ)

1) Ἐπὶ νομισμάτων: Μεινώ(α).

ΕΝΙΥΠΑΣΣΙΣ

ΑΠΟ ΧΑΝΙΩΝ ΕΙΣ ΛΟΝΔΙΝΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 26ου φυλλαδίου)

Ἐν Πομπηίᾳ εὐρέθη καὶ τὸ ἀποτύπωμα γυναικὸς κρατούσης εἰς τὰς ἀγκάλας τὸ τέκνον τῆς, ἔτι δὲ καὶ σκελετοὶ ἀνθρώπων εἰς τὰ δεσμά. Φαίνεται ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως παραλαβόντες τὰ τιμαλφῇ αὐτῶν ἀπῆλθον ἐν σπουδῇ πέραν τῆς ἀκτίνος τῆς φλεγομένης γῆς, καταλιπόντες τοὺς δεσμούς εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ πυρός.

Καὶ πρὸ μὲν τῶν σκελετῶν τούτων ἀναμετρεῖ τις τὴν σκληρότητα τῆς καρδίας τῶν Ῥωμαίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἵτινες ἐχειροκρότουν καὶ ἠλάλαζον ἐνώπιον τῶν κατασπαρασσομένων ἐν τῇ κολοσσαίᾳ, διέτασσον δὲ τὸν ἀνασκολοπισμὸν χιλιάδων δούλων κατὰ μήκος τῆς Ἀππίας ὁδοῦ πρὸ δὲ τοῦ ἀποτυπώματος τῆς εἰρημένης γυναικὸς ἐκτιμᾷ θεόντως τὴν ἀγάπην τῆς μητρὸς, ἣτις πιθανώτατα θὰ ἐσφίξετο ἐὰν κατέλειπε τὸ τέκνον τῆς καὶ ἐφευγε δρομαίως. Ἐπρεπε νὰ καταληφθῇ ὑπὸ τῆς λάδας, νὰ καταπυρποληθῇ μᾶλλον ἢ τὸ τέκνον τῆς νὰ ὑποστῇ ὀδυνηρότατον θάνατον!

Ὡ μητρικὴ ἀγάπη! Εἶσαι τὸ μόνον ἐκ τῶν συναισθημάτων, τὰ ὅποια δικαιωρίζονται, διότι ἔτυχε νὰ εἶσαι συμφύης με αὐτὴν τὴν φυσικὴν ὑπόστασιν τοῦ ὄντος. Σὲ εὐρίσκω ἐνστικτον εἰς τὰ ἄλογα ζῶα, θερμὴν, ζωηράν, περιπαθῆ. Σὲ βλέπω μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀνωτάτης καὶ τῆς κατωτάτης βιολογίας τῆς κοινωνικῆς κλίμακος. Ὅλα παρέρχονται, ἀλλοιοῦνται, διαρρυθμίζονται . . . ἀλλὰ σὺ μένεις ἀκρυσταλλωμένη, ἀδαμαντίνη, στίλβουσα· κόσμημα ὑπέρλαμπρον, δι' ὃ καὶ μόνον δύναται νὰ καυχᾶται ἡ μήτηρ!

Καὶ ἂν ὁ τάφος νεκρώσῃ τὰ στήθη εἰς τὰ ὅποια γεννᾶσαι, ἀφήνεις ὀπίσω παλμούς, οἵτινες ἐνοῦνται εἰς μίαν ἀρχὴν θεμελιώδη συγκεντροῦσαν τὸν πόθον ὅλων καὶ τείνουσαν νὰ σὲ καταστήσῃ αἰώνιον!

Καὶ ἡ μητρικὴ ἀγάπη διατηρεῖται ἀκεραία κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ' ὅς αἱ καρδίαι εἶχον τελείως πορωθῇ καὶ τὰ πνεύματα συσκοτισθῇ καὶ ἡ ἀκολασία γενικευθῇ καὶ ἡ παραλυσία θριαμβέσῃ. Ὁ κόσμος ἤγετο εἰς ὁδὸν ἀπωλείας καὶ ἀνέμενε τὸν σωτήρᾳ του. Ἀναλάμπει αἴφνης ἀπ' ἀνατολῶν ὁ μέγιστος τῶν ἀστέρων ἐν τῷ στερεώματι τῆς οἰκουμένης, κηρύττει τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀγάπης πανταχοῦ, ἀναδαπνίζει τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὰ βέθηρα τοῦ Ἰορδάνου καὶ καθιστᾷ αὐτὴν κοινωνὸν τῶν ναμάτων τοῦ ἀπολύτως ὁρθοῦ, τοῦ τελείως λογικοῦ, τοῦ ἀπροσπλάστως δικαίου. Ἡ ἀνθρωπότης ἀνανήψει, ἡ ἀνθρωπότης σφίξεται!

* *

Εἶναι ἤδη ἀργὰ ὅτε εἰσερχόμεθα εἰς τὸ λεωφορεῖον ἵνα ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν. Αἰσθανόμεθα στομαχικὰς διαμαρτυρίας καὶ σπεύδομεν νὰ κορέσωμεν τὴν πείνᾳ μας. Εὐτυχῶς τὰ ἐστιατόρια εἶναι ἀφθονὰ καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸ πρῶτον πρὸ ἡμῶν με διαθέσεις νὰ καταδροχθίσωμεν ὅ,τι εὐρωμεν. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσω ὅτι εἰς τὸ menu μας περιελήφθησαν τὰ μακαρόνια, τὰ ὅποια ἐτοιμάζουσιν ἐν Ἰταλίᾳ ἅμα τῇ παραγγελίᾳ. Συνεπῶς ὑποχρεοῦμεθα νὰ ἀνακόψωμεν τὴν κτηθείσαν ταχύτητα καὶ νὰ ἀναμεινωμεν ὑπὲρ τὴν ἡμίσειαν ὥραν. Ἐν τῇ μεταξύ ὁ μὲν κ. Ἀστεριάδης καταστρώνει τοὺς χάρτας του, συμβουλευέται τοὺς ὁδηγούς του, λαμβάνει σημειώσεις, χαράσσει νέας ὁδοὺς καὶ

ἐν γένει ἀναπτύσσει πᾶσαν τὴν εἰδικότητά του εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ τὸ ταξίδιον εὐάρεστον, ὃ δὲ κ. Βατικιώτης, ἀδημονῶν ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίᾳ ἐμποδίσῃ, ῥίπτει ἐν βλέμμα εἰς τὸ σημειωματάριόν του καὶ συμπληροῖ τὸν κατάλογον τῶν ἐμπορευμάτων του, ὅστις, ὁ δύστηνος, ὑπέστη μυρίας τροποποιήσεις καὶ προσημερόσθη πρὸς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καλαισθησίας, ἣτις ἠῤῥξανε προϊόντος τοῦ χρόνου καταπληκτικῶς. Ὁ ἱατρὸς κ. Μυλωνογιάννης μᾶς ἀποχαιρετᾷ σπεύδων νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μὴ ἔχων καιρὸν νὰ δαπανᾷ εἰς Νεάπολιν. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης ἀνεχώρησε διὰ Ῥώμην καὶ ἐκεῖθεν κατ' εὐθείαν εἰς Παρισίους καὶ Λονδίον, τὸν σκοπὸν τοῦ ταξιδίου του, ἐνθα μετὰ πολὺς ἡμέρας τὸν ἐπανέυρομεν.

Εγὼ παρακολούθησας πρὸς στιγμὴν τὸν ὑπομονητικώτατον κ. Ἀστεριάδην εἰς τὰς ἀνὰ τοὺς χάρτας περιπλανήσεις του ἀποφασίζω νὰ τὸν ἐγκαταλίπω ἵνα ἐπισκοπήσῃ τὰ πέριξ. Ὑπηρεταὶ καθάριοι μετὰ τὸ prego καὶ adesso εἰς τὸ στόμα, τράπεζαι μετὰ πλούσια σκευῇ, τοῖχοι μετὰ λαμπρὰ κάτοπτρα καὶ εἰκόνας, δαιτυμόνες ἄλλοι. Ἀπέναντί μας μία κυρία, λάθρα ὑποδύπουσα τοὺς παρακαθημένους περιστρέφει διὰ τοῦ πηρουλίου τῆς ἐντὸς τοῦ κοίλου τοῦ κοχλιαρίου σεδαστὸν ὄγκον μακαρονίων, τὰ ὅποια καταβροχθίζει λαίμαργως, διανοίγουσα καταπληκτικῶς τὸ στόμα καὶ ἐπιμηγύνουσα τὸ πρόσωπον κατὰ 4 τοὐλάχιστον δακτύλους· εἰς δὲ κύριος, Ἰσπανὸς ἴσως, ἀγωνίζεται νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰς χεῖρας ὀχληροῦ πωλητοῦ καρτῶν, ὅστις τὸν βασανίζει ἐπιμόνως καὶ ἀναιδῶς. Εἶναι δὲ φοβερά αὐτὴ ἡ πληγὴ τῶν πλανοδίων πωλητῶν ἐν Εὐρώπῃ, οἵτινες ἐννοοῦσι νὰ σᾶς παρακολουθήσωσι μέχρι . . . τῆς ἀστυνομίας, ἀπὸ τὴν ἐπέμβασιν τῆς ὁποίας πολλάκις σφίξεσθε! . . .

Ἐπὶ τέλους φθάνουν καὶ τὰ μακαρόνια, τὰ ὅποια ἀληθῶς μᾶς ἀπεξημῶσαν διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου. Τὸ δεῖπνόν μας συνεπληρώθη μετὰ μίαν ὥραν καὶ ἀπῆλθον μετὰ τὴν ἐσχηματισμένην ἤδη ἐντύπωσιν ὅτι οἱ ξένοι παντοῦ πληρώνουν διπλάσια. Ἀφ' ἧς στιγμῆς κατελίπομεν τὸ ἀτμόπλοιον καὶ περιήλθομεν εἰς τὴν . . . κυριότητα τῶν λεμβούχων ἐνοήσαμεν ὅτι ὅσα ἐγνωρίζομεν περὶ εὐθηνίας ἐν Νεαπόλει ἦσαν μυθεύματα. Ἀνθρώποι, οἱ λεμβούχοι, ἐξηγούμενοι ἐκ τῆς θαλάσσης, εἰς ἣν τὸ πλεῖστον διάγουσιν, ἐπιλαμβάνονται πάσης εὐκαιρίας νὰ παλαίσωσι πρὸς τοὺς ταξιδιώτας, ὅπως παλαίωσι πρὸς τὰ κύματα. Πάντες δὲ ὅσοι ταξιδεύσωσιν, ἀδιάφορον πρὸς ποῖαν διεύθυνσιν, τοιαύτας ἀποκομίζουσι περὶ αὐτῶν ἐντυπώσεις· φαίνεται πράγματι ὅτι τὰ μέλη τοῦ σωματείου τοῦτου ἐπικοινωνοῦσι μυστηριωδῶς μεταξὺ τῶν ἀνὰ μέσον τῶν ὠκεανῶν καὶ τῶν θαλάσσων τῶν ὧ Ἡπείρου, διὰ νὰ συναντῶνται τόσον ἀκριδῶς εἰς τοὺς σκοπούς των καὶ τὰ μέσα δι' ὧν τοὺς ἐπιδιώκουσι!

Τὴν ἐσπέραν διήλθομεν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐχαρίστως, διότι καὶ τέλεισι κινηματογράφοι λειτουργοῦσι καὶ συνκυλίσαι καὶ θέατρα καὶ ἄλλα θεάματα ὑπάρχουσιν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ βουλομένου. Δυστυχῶς τὸ μέγα τῆς Νεαπόλεως θέατρον San Carlo ἀργεῖ κατὰ τὸ θέρος καὶ αὐτῷ δὲν ἡτύχησαμεν νὰ ἐνωτισθῶμεν τῆς γλυκειᾶς καὶ περιπαθοῦς ἰταλικῆς μουσικῆς, ἣτις αἰχμαλωτίζει τὸ πνεῦμα, ἀπαλὰ ἀπαλὰ δὲ εἰσδύουσα εἰς τὰ μυχιαίτατα τῆς καρδίας διασκορπίζει τὴν ἀνίαν ἢ τὴν λύπην, διαλύει τὴν μονοτονίαν, ἐλαφρύνει τὸ βάρος τῆς ζωῆς καὶ ἡλεκτρίζουσα τὰς αἰσθητικὰς ἱσας προκαλεῖ εἰς ἀπόλαυσιν πνευματικὴν, εἰς ῥέμηνον ὀνειρώδη, εἰς μεταρσιώσιν θεῖαν.

Δὲν ἡδυνήθημεν δὲ οὐδ' ἐντὸς νὰ εἰσέλθωμεν, δις διαδάντες, ἵνα θαυμάσωμεν τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῆς καλ-

λιτεχνική, τὸ ὅποιον ἐπὶ πολλὰς δεκαετηρίδας κατεῖχε τὴν πρώτην θέσιν μεταξύ τῶν μεγάλων καὶ ὡραίων θεάτρων τοῦ κόσμου. Ἡ θύρα του ἦτο ἀνοικτή, ἀλλ' ὁ φύλαξ ἦτο ἄγρυπνος καὶ μὲ πολλὴν εὐγένειαν ἀνέκοψε τὴν φόραν ἐνὸς ἐξ ἡμῶν, ὅστις εἰσέδυσεν εἰς τὰ ἐνδότερα ἀνευ ἀδείας. Ἡ πρώτη δ' ἐντύπωσις τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐφαρμόζονται πολλαχοῦ αἱ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις ὑπῆρξεν, ὡς βλέπετε, θεατρική, ἀρκετὰ δ' ἐκ τούτου ἐδιδάχθημεν διὰ τὸ μέλλον.

(Ἔπεται συνέχεια)

Ἡ ΑΝΤΙΣΤΗΨΙΑ ΕΝ Τῇ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ

ὑπὸ Π. Ν. ΔΙΒΑΡΗ Ἱατροῦ ἐν Παρίσιος

Ἡ ἀντιστήψια δὲν εἶναι, ὡς λέγουσι, πρόσφατος τις ἱατρικὴ κατὰκτησις. Ἡ ἀκριβὴς μόνον αὐτῆς θεωρία μᾶς ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' ἡ τῶν ἀντιστηπτικῶν οὐσιῶν ἐμπειρικὴ χρῆσις εἶναι ἀρχαία ὡς ὁ κόσμος. Τοῦ κρεωζώτου ἐγένετο χρῆσις τῇ 1834 ὑπὸ τοῦ Batzoe καὶ Bertholot, κατὰ δὲ τῶν καυμάτων ὁ Hintze μετεχειρίσθη ἐν ἔτει 1835 τὸ αἰθάλωμα (sublimé). Ὁ Malgaigne ἐδίδε τὴν κάμφοραν ἐν ἔτει 1832 κατὰ τοῦ ἐρυσιπέλατος. Τοῦ οἰνοπνεύματος συνήθως ἐγένετο χρῆσις ἀλλ' ἀντὶ νὰ λαμβάνηται καθαρὸν, εἰς τὸ τέλος τοῦ 17 καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18 αἰῶνος ἐδίδετο ὑπὸ μορφῇ καμφορώδους οἰνοπνεύματος, ὅπερ κατέστη δημοτικὸν διὰ τοῦ Raspail τῇ 1802 ὁ Parkerson τὸ μετεχειρίζετο κατὰ τῶν καυμάτων. Ὁ Penzance ἐπάλασε κατὰ τῆς γαγγραινῆς, διὰ δρυσφολιίδος διακελυμένης ἐν οἰνοπνεύματι. Τῇ 1859 ὁ Bataillon ἐπανέφερε τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ οἰνοπνεύματος, ἀκολούθως ὁ Nolaton ὁ Duprenil, ὁ Cherdovergen· ὁ δὲ Richet (1864) τὸ ἐφήρμοσεν ἐν τῇ χειρουργίᾳ. Τὰ βάλσαμά εἰσι πεφημισμένα πρὸ πολλῶν ἡδὴ αἰώνων. Ὁ Van Helm μετεχειρίζετο τὰ λευκά καὶ ἐρυθρά κατὰ κρημνίσματα (ἅτινά εἰσιν ὑδραργυρικά φάρμακα) εἰς τὰ τοπικὰ ἔλκη.

Κατὰ τὸν 15^{ον} καὶ 16^{ον} αἰῶνα ἐθεράπευον τὰς πληγὰς διὰ τοῦ βράζοντος ἐλαίου, ἡ δὲ μέθοδος αὕτη εἶναι ἀκόμη ἐν χρῇσει παρὰ τοῖς Ἀραβί. Μετὰ τὴν εὐνούχησιν τῶν παιδιῶν ἐπιχέουσι βραστὸν ἐλαίον ἐπὶ τῶν αἰμοφύρων ἐπιφανειῶν τοῦτ' αὐτὸ ποιοῦσιν καὶ ὅταν ἐκκόπτωσι τὸν πῆχυν τῶν κλεπτῶν (νομικὴ τιμωρία) βυθίζουσι τὴν πληγὴν ἐν βράζοντι ἐλαίῳ. Οἱ Katayes τῆς Βρασιλίας ἐπιπάσσουσι τὰς πληγὰς διὰ κεκοινοποιημένον ἀνθράκων. Οἱ δὲ νησιῶται τῶν Sagaus τοῦτ' αὐτὸ ποιοῦσι διὰ θερμῆς τέφρας, ἡ διὰ δενδροφύλλων θερμανθέντων· ἐθνάρια τινὰ τῆς Καλλιφορνίας ποιοῦνται χρῆσιν πορμαδῶν τὰ τῆς Ἀλάσκας χρῶνται κεδρορρητίνῃ, ἐνὸς λαοὶ τινες τῆς Αὐστραλίας καλύπτουσι τὴν πληγὴν δι' ἀργύλου. Οἱ Αὐστραλιανοὶ τῆς Βικτωρίας ἐκρυζῶσι τὴν πληγὴν, μέχρις οὗ δὲν ἐξέρχεται πλέον αἷμα, ἐπειδὴ πιστεύουσιν ὅτι ἐφ' ὅσον ἐξέρχεται αἷμα, ἡ πληγὴ θὰ ἡδύνατο νὰ δηλητηριασθῇ. Ὅταν δὲ ἡ πληγὴ καθαρισθῇ, θέτουσιν ἐπ' αὐτῆς ρητινώδεις ἐμπλαστρον, ὅπερ ἀφαίρεται ἐν περιπτώσει φλογώσεως, ἵνα ἐπανατεθῇ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς φλεγμονῆς. Οἱ Kirghines ὑπόκεινται εἰς εἰδικὴν τινὰ φλεγμονὴν, ἥς τὰ συμπτώματα λίαν προσομοιάζουσι τοῖς τοῦ ἀνθράκος. Εἰσάγουσιν ἐν τῇ φλέγματι μακρὰν βελόνην ἣν στρέφουσι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις καὶ ἐπιδένουσι τοῦτον διὰ μίγματος νικωτιανῆς καὶ ἀμμωνίας· ὁ ἀσθενὴς δέον νὰ πίνῃ ψυχρὰ ποτὰ γῆς, νὰ καθαρίζῃ τὸ ἔλκος διὰ μίγματος ἐξ οἴνου καὶ βράζοντος ὕδατος. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μετεχειρίζοντο τὰ ἐπουλωτικά φάρμακα, τὴν σμύρναν, τὸ θυμίαμα, τὸ ἐψημένον μέλι, τὸν οἶνον, τὸ ὄξος, τὴν στυπτηρίαν, τὸ ὀξειδιον τοῦ χαλκοῦ, τὸ θεικὸν ἄλας.

ΠΡΟΑΨΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ

ΛΑΒΩΜΑ ἢ ΘΑΡΜΙΣΜΑ ΚΑΙ ΓΗΘΕΙΑΙΣ

Καὶ ἐν Σφακίοις, ὡς καὶ ἀπανταχοῦ τῆς Κρήτης, ἐπικρατεῖ ἡ περὶ βασκανίας πρόληψις, ἣτις καλεῖται λαβῶμα ἢ θάρμισμα. Φρονοῦσιν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος δὲν λαβώνει ἢ θαρμίζει ὡς κοινῶς λέγουσι, τοὺς δὲ θαρμίζοντας διακρίνουσιν ἐκ τῆς θέσεως τῶν ὀφθαλμῶν ἢ τῶν ὀδόντων. Ἐάν τις, δηλονότι, ἔχῃ τὰς ὀφθαλμοὺς πλησίον ἀλλήλων κειμένας, σμιχτοφροῦδης, ἢ τοὺς ὀδόντας φύσει ἀραιούς, ἀραντόντης, οὗτος θεωρεῖται ὅτι λαβώνει ἢ θαρμίζει, περὶ οὗ συνήθως λέγουσι:

— Τῇ κοράκου βάνει κάτω ἢ τὰ δένδρα μαραίνει ἢ

— Ἀπὸ σμιχτοφροῦδιν κι' ἀραντότη

— Ὁ θεὸς νὰ σὲ γλυτώνῃ.

Διὰ τοῦτο ἐάν τις ἔχων τὴν ιδιότητα ταύτην ἤθελεν ἀποθαρμύσει ὡραῖον βρέφος ἢ ζῶον ἢ ἄλλο τι, ὑποχρεοῦται νὰ πτύσῃ αὐτὸ τρεῖς ἐπαναλαμβανόμενα ἐκάστοτε τὰ:

«ἀλάβωτα (ν)τοι».

Οἱ Τοῦρκοι λέγουσι: «μαχιάλλ».

Ἵνα τις μὴ ὑπόκηται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ λαβώματος ἐφοδιαζεται με «χαϊμαλί» (φυλακτήριον) ἐντὸς τοῦ οὐοῦ κλείει ὀλίγον ἄλας, σκόροδον καὶ καρπὸν ἀληγάνου (ρυτὴ ἢ βαρδύσμος) συνιστάμενον ἐκ πέντε λοβῶν.

Πρὸς θεραπείαν λαβωμένου καταφεύγουσιν εἰς τὰς λεγομένας γηθείας (γοητείας). Τοιαῦται ὑπάρχουσι διάφοροι, ἀλλὰ διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἄλλαι διὰ ζῶα προωρισμένοι.

Ἐνταῦθα ἀναφέρομεν τὴν διὰ τὸν ἄνθρωπον προωρισμένην

— Ἀπὸ τοῦ ὀχτώ τ' Ὀκτωβριοῦ, τῇ δεκατέσσερῃς τοῦ Νοεμβριοῦ, το' εἰς οστέσσερῃς τοῦ Δεκεμβριοῦ ἐξεκίνησεν ὁ θαρμός, ὁ θαμός, κακοποδομός, τῇ κακῇ ὥρᾳ τὸ γέννημα νὰ πάῃ στὰ βουνά νὰ βρεθῇ ὁζά 1) νὰ ξελερώσῃ, 2) βούγια νὰ ξεζευλώσῃ 3) καὶ τῇ καλῇ μητέρας τὸ παιδί νὰ βρεθῇ νὰ θανατώσῃ. Καὶ ὁ Χριστὸς τ' ἀπάντηξε ἔς τὴν στράτα ποῦ προπαθίε καὶ τοῦ πε. — Ποῦ πάεις θαρμέ, ποῦ πάεις θαρμέ, ποῦ πάεις κακῇ ὥρᾳ γέννημα; — «Ἦθελα νὰ μ' ἀπαντήσῃς, μὰ δὲν ἤθελα νὰ μὲ ἐρωτήσῃς, μὰ σὰν μ' ἐρωτήσῃς, θά σοῦ πῶ: — Πᾶω στὰ ὄρη στὰ βουνά νὰ βρεθῇ ὁζά νὰ ξελερώσω, βούγια νὰ ξεζευλώσω δέντρα νὰ ξεριζώσω καὶ τῇ καλῇ μητέρας τὸ παιδί νὰ βρεθῇ νὰ θανατώσω. — Γύρισε θαρμέ, γύρισε θαρμέ, γύρισε κακῇ ὥρᾳ γέννημα κι' αἶμα 4) κάτω στὸ γιαιλὸ νὰ βρεθῇ ζουρίδα 5) κι' ἀριζαλὸ 6) καὶ κατὸ χοῖρο νὰ τ' ἀρμέξῃς νὰ κάμῃς τυρὶ κι' ἀθόντρο νὰ φάῃς νὰ θαλαμώσῃς 7) καὶ τῇ καλῇ μητέρας τὸ παιδί ἀφίς το νὰ γλυτώσῃ 8).

Τὴν αὐτὴν γηθειὰν μετὰ παραλλαγῶν ἐδημοσίευσεν καὶ ὁ κ. Γεωργίου Ἰακ. Καλαϊσάκης (*), ἣν ὁσαύτως παραθέτομεν

«Εἰς τὸνομά σου Θεέ μου» κλπ.

Ἐκίνησ' ὁ ὀφθαλμός, ὁ ὀδυρμός, ὁ φταρμός, ὁ καταποντισμός, τῇ κακῇ ὥρᾳ τὸ γέννημα νὰ πάῃ ἀπάνω στὰ βουνά, βουνά νὰ χαλάσῃ, δένδρα νὰ ξεριζώσῃ, ἀλώνια νὰ ξεστραλικώσῃ, βούγια νὰ ξεζευλώσῃ, ὁζά νὰ ξετσαφρώσῃ καὶ τὸ μοναχογιὸν νὰ θανατώσῃ. Ὡς τὴν στράτα τ' ἀπάντηξεν ὁ Μιχαὴλ Ἀρχάγγελος καὶ λέει του. Ποῦ πάεις ὀφθαλμέ, ποῦ πάεις ὀδυρμέ, ποῦ πάεις καταποντισμέ, ποῦ πάεις κακῇ ὥρᾳ γέννημα; — Δὲν τῷ ξέρα Μιχαὴλ Ἀρχάγγελε πῶς ἤθελες νὰ μ' ἐρωτήσῃς μὲ σὰν μ' ἐρωτήσῃς λέω σου: — Πᾶω ἀπάνω στὰ ὄρη στὰ βουνά, βουνά νὰ χαλάσω, δέντρα νὰ ξεριζώσω, ἀλώνια νὰ ξεστραλικώσω, βούγια νὰ ξεζευλώσω, ὁζά νὰ ξετσαφρώσω, καὶ τὸ μοναχογιὸν νὰ θανατώσω καὶ ὅσα λιβάδια περᾶσιν τὰ ξέρανα. — Ἄμει κακῇ ὥρᾳ γέννημα κάτω στὸ γιαιλὸ στὸ περιγιάλι νὰ βρεθῇ ἀρκουδι καὶ κατσόχοιρο ν' ἀρμέξῃς νὰ κάμῃς τυρὶ κι' ἀποτύρι νὰ φάῃς νὰ χορτάσῃς.

Κι' ὅσοι τῷ δάδαν ἐθαμάζανε κι' ὅσοι τὸ φαγανὸ ἀποθάναν.

Ἀπὸ τ' Ἀδαμ ἔρχομαι στ' Ἀδαμ κατεβαίνω

τ' Ἀδαμ τ' ἄρματα βαστῶ κι' ὅπου τὰ γγίξω γιαινω.

Δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον νὰ παραθέσωμεν καὶ ἐτέραν:

1) πρόβατα, 2) ἀφαιρῶ τοὺς κώδωνας (λέρια), 3) ἐκζεγγυμι

4) ὑπαγε, 5) ἱκτίς, 6) θῶς ἢ μέλης (τρόχος).

7) χορταίνω.

8) σῶζομαι.

(*) Ὅρα Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος, τόμον Βον τεύχος 5ον σελ. 129).

Είκοστέσσεως τοῦ Δεκεμβριοῦ ἀργά Χριστός γεννᾶται
 "Ἐκὲν" ἡ ὥρα κι' ἐτοῦτη μιά λογαίαι.

"Ἡ Παναγία ἐκαθοῦντονε σὶ τὸ θρόνι της, ἐλουγούντανε, ἔχτε-
 νιζούντανε κι' ἔβανε τ' ἀποστολικά της κι' οἱ δώδεκα ἀπόστολοι
 ἐπεράσανε καὶ τὴν εἶδανε καὶ τὴν ἔθαρμίσανε· τὰ μαλιά της
 εὐόρανε καὶ τὰ ξερριζώσανε καὶ τὴν ἀποκεφαλίσανε. Καὶ ὁ Χρι-
 στός ἐπέρασε καὶ τὴν εἶδε θλιμμένη καὶ παραπονεμένη κι' ἀπο-
 κεφαλισμένη καὶ το' εἶπε: — Γί ἔχεις Μητέρα μου καὶ εἶσαι θλιμ-
 μένη κι' ἀποκεφαλισμένη; — Σοῦ εἶπα Γυιέ μου, Μονογενὴ μου,
 πῶς ἐλουγούμενε κι' ἐκτενιζόμενε καὶ τ' ἀποστολικά μου ἔβανε
 κι' οἱ δώδεκα ἀπόστολοι περάσανε καὶ με εἶδανε καὶ με ἔθαρμί-
 σανε καὶ μ' ἀποκεφαλίσανε. — Δὲν σοῦ εἶπα Μαγνὰ μου καὶ Μη-
 τέρα μου βαλε νερό εἰς τὸ γιᾶλι καὶ κάρβουνα εἰς τὸ γαστρί νὰ
 λυώσουνε οἱ πόνοι τοῦ Μανώλη ἢ τοῦ Γιαννὴ (ἢ ἄλλο ὄνομα τοῦ
 ἀσθενοῦς).

"Ἡ γηθεύῃ ἡ ὁ ἐξορκισμός γίνεται ὡς ἐξῆς: Κατὰ πρῶτον
 λαμβάνει ὁ γητεύων ἓν μανδύλιον τοῦ λαβωμένου εἰς οὗ τὸ
 ἄκρον δένει κόμβον στερεόν. Ἐπὶ τοῦ κόμβου τούτου στηρίζων
 τὸν ἀγκῶνά του, ἐκτείνει τὸ μανδύλιον μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ με-
 σοίου δακτύλου του. Εἰς τὸ μήκος τοῦτο προστίθεται καὶ τὸ μή-
 κος μιᾶς παλαμῆς καὶ κρατῶν ἀμετακινήτως τὸ ἄκρον τοῦ δλου
 μήκους ἄρχειται ἀπαγγέλλων μίαν ἀπὸ τὰς ἄνω γηθευαῖς, ποιῶν
 συγχρόνως τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τοῦ κόμβου. Περαιτου-
 μένης τῆς ἀπαγγελίας μετράται πάλιν τὸ διὰ τοῦ μανδηλίου με-
 τρηθέν, ὡς εἴρηται μῆκος, ἐὰν δὲ τοῦτο εὐρεθῇ ἤδη ἡλαττωμέ-
 νον, ἀπύδειξις ὅτι ὁ γητενόμενος ἤτο· πραγματικὴ λαβωμένος.

"Ὁ ἀπαγγέλλων τὴν γηθεύαν πρέπει νὰ ἔμαθεν αὐτὴν ἀπὸ
 ἐτερόφυλον ἄλλως δὲν πίνεταί ὅπως κοινῶς λέγεται.

"Ἐν Τάφῳ Σφακίων

ΜΑΝ. Ι. ΚΟΡΚΑΚΑΣ

ΜΗΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

(Ἐκ τῶν τῆς ΓΕΡΓΙΑΣ ΣΑΝΔ)

Α.

Τὸ εὐδαίμων ἀποτέλεσμα τῶν ἐξετάσεων τοῦ Ἰουλίου
 Κλεράκι ἀνέμενε ὁ φιλόστοργος πατήρ του ἐν τῇ κλίνῃ,
 ἔνθα κατέκειτο πρὸ καιροῦ, μετ' ἀγωνίας, ὅτε ὁ υἱός του
 εἰσῆλθε συνοδευόμενος παρὰ τῆς μητρὸς λέγων. «Πάτερ
 μου, ἦλθον πρῶτος εἰς τὰς ἐξετάσεις!» Ὁ πατήρ τὸν ἠσπάσθη
 δακρύων ἐξ εὐδαιμονίας, ἰδὼν ὅτι ὁ προσφιλές μονογενὴς
 δὲν ἐλησημόνησε τὴν σύστασιν, ἣν τῷ ἔκαμε πρὶν ἢ ἀσθε-
 νήσῃ, εἰπὼν αὐτῷ μετὰ μελαγχολικῆς φωνῆς. «Γιέ μου,
 δὲν ἔχω περιουσίαν, διὸ καὶ καταπρέψω εἰς τὸ Κράτος ὅπως
 ἐπιτύχω τῆς συνδρομῆς σου διὰ νὰ ἐκπαιδευθῇς ἀρτίως,
 διότι φρονῶ ὅτι μόνον διὰ τῆς ἀναπτύξεως ὁ ἄνθρωπος διέρ-
 χεται τὸν ἐπὶ τῆς γῆς βίον τοῦ ἥρμενον καὶ τὸν πέραν τοῦ
 τάφου μακάριον».

"Ἡ μήτηρ εὐτυχῆς τόσῃ διὰ τὸν υἱόν, ὅση καὶ διὰ τὸν ὡς
 ἐκ θαύματος ἀναλαβόντα ἀφωσιωμένον σύζυγον, ἔλαβε τὸν
 Ἰούλιον ἰδιαιτέρως καὶ θέτοσα ἐπὶ τῆς χειρὸς του ἐν χρυ-
 σοῦν πεντάδραχμον τῇ εἶπε. «Λάβε, τέκνον μου, τὸ μικρὸν
 τοῦτο ποσὸν διὰ τὰς μικρὰς δαπάνας σου ἐπὶ τῇ προαγωγῇ
 σου». Ὁ Ἰούλιος ἦτον ἑξαλλος ἐκ χαρᾶς. Πέντε δραχμαὶ δι'
 ἓνα μαθητὴν, ὁ ὅποιος μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν ἐλάμ-
 βανεν ἢ εἴκοσι λεπτά, καὶ ταύτας κατὰ τὰς ἐπισήμους ἡμέ-
 ρας, ἦτο μία περιουσία! «Θὰ τὰς φυλάττω, εἶπε καθ' ἑαυ-
 τόν, τὰς πέντε ταύτας δραχμάς».

Καὶ πράγματι τὰς ἐφύλαττεν ἐπὶ δέκα ἡμέρας, ἀλλὰ τὴν
 ἑνδεκάτην τινὲς τῶν συμμαθητῶν του προσκαλέσαντες αὐτὸν
 εἰς περίπατον, τῇ προσέφερον ἐν γλύκισμα· προσέφερε καὶ
 ἐκεῖνος ἕτερον, τοιοῦτοτρόπως δὲ τὸ πεντάδραχμον ἐξῆλθε
 τοῦ θηλακίου του καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ χρηματοφυλάκιον τοῦ

ζαχαροπλάστου. Μείνας μόνος ἤρχισε νὰ λυπῆται· διότι ἔδα-
 πάνησε μέρος τῶν παρὰ τῆς μητρὸς του δωρηθέντων χρη-
 μάτων, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ φιλαργυρίας διότι ἡ φιλαργυρία εἶνε
 πάθος ποταπόν, ἀλλὰ διότι εἰς τὸ ἐξαργυρωθὲν νόμισμα ἀπέ-
 δ.δ.ε. θαυμαστικὰς ἰδιότητας, διὰ τοῦτο πρὶν ἢ τὸ ἐμπιστεῖν ἢ
 εἰς τὸν ζαχαροπλάστην ἐνεχάραξε διὰ μαχαιριδίου ἐπὶ τῆς
 μιᾶς ὀφείας τοῦ νομίσματος τὸ ἀρχικὸν γράμμα τοῦ ὀνόματος
 τῆς μητρὸς του.

Πρὶν ἢ ὁ πατήρ του ἀποφασίσῃ τὸ στάδιον, τὸ ἐποίησεν
 ἔμπροσθεν ν' ἀκολουθήσῃ ὁ Ἰούλιος, ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὴν περὶ
 τούτου γνώμην του, διότι ἐσκέπτετο πάνυ ὀρθῶς, ὅτι αἱ γνώ-
 σεις ἀναπτύσσονται ἐν τῇ νεανικῇ νῆ ὀρισμέναις σκέψεις περὶ
 τοῦ προσρισμοῦ του, αἱ ὅποιαι δέον νὰ λαμβάνωνται περισ-
 σότερον ὑπ' ὄψει τῶν σοφωτέρων συμβουλῶν. Ἐπειδὴ ὁ Ἰού-
 λιος ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γίνῃ νομικός, ὁ πατήρ του
 τὸν ἐνέγραψεν εἰς τὴν νομικὴν.

Μετὰ δύο ἔτη ὁ πατήρ τοῦ Ἰουλίου ἀπέβησεν ἐγκατα-
 λείπων αὐτὸν τε καὶ τὴν μητέρα του ἐν τῇ μεγαλειτέρᾳ
 ἐνδείᾳ. Εὐτυχῶς αἱ πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ ἀπο-
 θανόντος ἐξετιμήθησαν δεόντως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, δα-
 πάνη τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ κηδεία του καὶ ἐχορηγήθη ἀπὸ
 τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του μηνιαῖον ἐπίδομα εἰς τὸ ὀρ-
 φανὸν μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεώς του. Ἡ εὐνοία αὕτη τῆς Θεᾶς
 Προοίας ἐμετρίασε τὴν λύπην τῆς χήρας ἐπὶ τῇ προ-
 κλήρῃ ἀπωλείᾳ τοῦ καλοῦ συζύγου, διότι διὰ τοῦ ἐπιδώμα-
 τος θὰ ἠδύνατο νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειρόν της, νὰ ἴδῃ
 δηλονότι τὸν υἱόν της ἐπιστήμονα, καὶ συνεπῶς εὐτυχῇ.
 Τλήμων μήτηρ! Ἐὰν ἐγνώριζες τὸ μέλλον τοῦ υἱοῦ σου,
 θὰ τὸν ἐλάμβανες μικρὸν ὄντα εἰς τὰς θερμὰς μητρικὰς ἀγ-
 κάλας σου καὶ θὰ τὸν ἔφερες εἰς ἐν τῶν μεμαχρυσμένων
 χωρίων, ἔνθα καλλιεργῶν τὴν γῆν θὰ εὕρισκεν ἂν οὐχὶ τὴν
 εὐτυχίαν, ἣν ἡ φιλόστοργος καρδιά σου ὄνειροπόλει, τὴν εἰ-
 ρήνην τοῦλάχιστον καὶ τὸ ἐκ ταύτης τέρμα!

(Ἐπαταὶ συνέχεια)

Ν. ΚΑΡΔΑΤΑΚΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

ΚΑΙΤΟΙ ΕΧΩΝ ΔΕΝ ΕΙΔΙΔΕΝ

Γράφων ἄρτι φίλῳ Ἑλληνιστῇ ἐχρησάμην τῇ ῥήσει
 «ζήλω σε, διότι **καῖτοι** πάσχων δὲν γογγύεις». Καὶ ἀποκρινόμενος ὁ καλὸς ἀγαθὸς φίλος ὑπεσημειώσατό
 μοι τὰς λέξεις καῖτοι πάσχων, δηλῶν ὅτι ἐσολοίσαια, καὶ
 ὅτι ὤφειλον νὰ γράφω «ζήλω σε φίλε, διότι δὲν γογγύεις
 καῖτοι πάσχεις».

Κἀγὼ αὐτὸς πάλαι ἐγίνωσκον (μαθὼν τοῦτο παρὰ τῶν
 διδασκάλων μου) ὅτι τὸ **καῖτοι** συνωνυμεί μὲν τῷ καῖπερ
 (=εἰ καί), ἀλλὰ συντάσσεται ὀρθῇ ἐγκλίσει. Ἄλλ' ὅτι αὕτη
 ἡ διδασκαλία εἶνε ψευδὴς ἔχω ἀπὸ μακροῦ ἡδὴ χρόνου
 μαθὼν καὶ πεισθεὶς. Καὶ γινώσκω ὅτι ἡ παλαιὰ διδασκαλία
 εἶνε διττῶς ψευδὴς, διότι τὸ **καῖτοι** μετὰ μετοχῆς μὲν ση-
 μαίνει καῖπερ, εἰ καί, ἂν καί, μετὰ δὲ ὀρθῆς ἐγκλίσεως ὀρι-
 στικῆς) συνήθως σημαίνει καὶ ὁμῶς. Παραδείγματα ἔστω-
 σάν μοι τάδε:

Σιμωνίδης παρὰ Πλάτωνος Πρωταγόρα 339 C: οὐδὲ
 μοι ἐμμελέως τὸ Πιττάκειον νέμεται, **καῖτοι** σοφοῦ
 παρὰ φῶτος **εἰρημνέων**. Πλάτ. πολ. 511 D: **καῖτοι**
 νοητῶν **ὄντων**. [Ἀξίολ.] 361 B: ἀνιαρῶς φέρει τὴν
 τελευτὴν **καῖτοι** γε τὸν πρόσθεν χρόνον διαχλευά-

ζων... καὶ πρῶτος ἐπιτωθάζων. Λυσ. 31, 34: ἱκανά μοι γομίζω εἰρῆσθαι καίτοι πολλά γε παραλιπών. Ἀρ. Ἐκκλ. 151: τῷ θεῷ κατώμοσας καίτοι τὰ γ' ἄλλα εἰποῦσα δεξιώταται. Λουκ. Ἀλέξ. 3: ὑπογράψω σοι αὐτὸν (θὰ σοὶ τον ζωγραφῆσω), ὥς ἂν δύνωμαι, καίτοι μὴ πᾶν γραφικός τις ὢν.

Κατὰ ταῦτα γράψας τῇ φίλῃ καθηγητῇ «καίτοι πάσχω δὲν γογγύσεις» ὁρθῶς ἔγραψα. Νομίζω δὲ ὅτι καὶ οἱ ἀποστέργοντες τὸ εἰ καὶ ἢ τὸ τῆς ζώσης ἡμῶν γλώσσης ἂν καί, (μ' ὅλον ὅτι) προκρίνοντας δὲ τὸ ἀρχαῖον καὶ κομψότερον νομιζόμενον καίτοι, ὀφείλουσι νὰ προσέχωσιν καὶ εἰς τὴν παλαιὰν καὶ ὁρθὴν τοῦ παλαιοῦ μορίου χρῆσιν.

Γραπτέον ἄρα: «δὲν γογγύσεις
καίτοι πάσχω
εἰ καὶ πάσχεις
ἂν καὶ πάσχεις

ἀλλὰ οὐχὶ καὶ καίτοι πάσχεις.

Διότι ἡ παρ' ἡμῖν φράσις «δὲν γογγύσεις καίτοι πάσχεις» ἢ σημαίνει: «δὲν γογγύσεις, καὶ ὅμως πάσχεις», ἢ εἶνε σόλαικος καὶ μωρά.

Ἐν Χανίοις τῇ 12 Ἰανουαρίου 1908.

A. N. ΓΙΑΝΝΑΡΗΣ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΙΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΗΡΩΣ ΤΟΥ 1866

— Ἀ! πατέρα μου, ἀπόψε ἔπασε μιά γαρίδα στὸ τιμόνι τοῦ τρεχαντηριοῦ μᾶς καὶ φοβοῦμαι μήπως εἶνε τὸ τελευταῖο ταξίδι μᾶς.

— Βρὲ Μιχάλη δὲν ντρέπεσαι; Τόσα ταξίδια ἐκάμαμε ἕως τώρα, μὲ τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ καὶ τ' αἱ Νικόλα, παραπάνω ἀπὸ ἐξήντα, καὶ τώρα ἐδειλίασες; Γιά τώρα μιά στιγμούλα τῶλλὰ σου ἀδελφία νὰ δῇς πὺρ σὲ παίζουμε ἀπὸ πίσω ἀπ' τὸ στόμα των. Πάραυτα τέσσαρα στόματα νέων ἀνδρείων ἀνεψιγῆσαν, ἐκπέμποντα γέλωτα εἰς ῥάρος τοῦ δυστυχοῦς Μιχάλη, ὅστις σὺνους ἐκύταξε πρὸς τὸ μέρος τῆς Κρήτης!

— Φτάνουμε πατέρα! νά, ὁ Σπάθας φαίνεται!

Παρήλθε τέταρτον ὥρας καὶ ἠκούσθησαν αἱ διαταγαὶ τοῦ πατρὸς πρὸς τὰ τέκνα του.

— Γιάννη, πιάσε τὸ σχοινὶ τῆς ἀντένας, Θόδωρε, πιάσε τὸ κουπί καὶ σὺ ρὲ Νικόλα, σὺ, Μανόλη, ἐτοίμαζε τὰ πράγματα. Χωριστὰ τὸ μπαρούτι, τῆς σφαίρας, τῆς γαλέτης, τὰ τουσάκια, τ' ἀδελφί, ἔλα αὐτὰ ξεχώρισέ τα καὶ ἐτοίμαζε τὴ «Γαρίδα» τὴ βαρκίτσα μᾶς. Ἐλα, Μιχάλη, κύτταξε καλὰ καλὰ ἀπὸ γύρη.

Ἡ νύξ ἦτο βαθὺ σκότος μόνον! Μέλαινα σύννεφα ἐκάλυπτον τὸν οὐρανὸν ἐμποδίζοντα καὶ τὸ μικρὸν φῶς τῶν ἀστέρων νὰ φαίνεται. Ἀντανέκλα καὶ ἡ θάλασσα εἰς αὐτὸ καὶ ἦτο καὶ αὐτὴ μέλαινα. Μετὰ τρεῖς ὥρας ἡ ἀνέτελλεν ἡ σελήνη. Εἰς τὸ ζοφώδες αὐτὸ σκότος τὸ διορατικὸν βλέμμα τοῦ Μιχάλη διηγεῖτο προσεκτικὰ τὸν ἀφανῆ καὶ σκοτεινὸν ὁρίζοντα. Πλὴν οὐδὲν ἐφαίνετο πλοῖον τῆς Ἀρμάδας νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ταχύπλοον γενναῖον τρεχαντηράκι τοῦ ἀτρομήτου Καπετάν Σοφοῦ τοῦ Σπεταιώτου, καὶ τῶν κολοσσῶν πέντε υἱῶν του, νὰ ἀποδιώκῃ τὰς μικρὰς ἀποσκευὰς του, τὰς ὅσας περιέμενεν ὁμάς Κρητῶν εἰς τὴν ἄκραν τῆς Σπάθας. Τὸ τρεχαντήρι ἀφοδὰ ἐσχίζε τὰ κρητικὰ νερά μὲ χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἐξεδήλοτο καὶ εἰς τὸ πλήρωμά του. Παρήλθε μιά καὶ ἡμίσεια ὥρα, καὶ τὰ πάντα ἤρμα.

— Τώρα ἔπου θὰ ψάξουμε, νὰ θώσουμε τὰ πράγματα εἰς τοὺς ἀνθρώπους ποῦ μᾶς περιμένουν καὶ νὰ τραβήξουμε γιὰ τὰ Κατζίλιερία νὰ μείνουμε 2 ἕως 3 ἡμέρες καὶ ὕστερα ἴσα δρόμο στῆς Σπέτσες.

— Μάλιστα, πατέρα, ἀπῆλθον ἐν χορῷ τὸ ἀτρόμητον πλήρωμα. Μόνον ὁ Μιχάλης ἐφαίνετο σκυθρωπὸς πολὺ! Πλὴν τὸ ζοφώδες τῆς νυκτὸς δὲν ἐφάνερνε τὴν ἀόριστην λύπην του εἰς τοὺς ἄλλους. Διήλθε καὶ ἡ ἡμίσεια ὥρα!

— Προσέχετε, παιδιά, εἰμιαστε ἔστὸ Ἀκρωτήρι κοντά, ἔπου εἶναι

ἡ Ἀρμάδα τῶν Τουρκῶν δηλαδή τὰ πλοῖα ὅπου περιπολοῦνε τὰ μέρη αὐτά· προσέχετε νὰ τὰ διαδοῦμε ἀφοδὰ σὺν καὶ πάντα. Γιάννη, μόλαρε τὸ σχοινὶ νὰ πῆσῃ τὸ πανί, Νικόλη καὶ Θόδωρε, τὰ κουπιά, ἀπαλά—ἀπαλά, σιγά—σιγά, τὸ νοῦ σου Μιχάλη! Τὸ σκότος εἶναι ζοφερότερον, ἦτο νύξ ἀπαισία! Ὁ Μιχάλης σκυθρωπὸς ἔδλεπε πρὸς τὸ σκότος τὸ ἐμπροσθεν του καὶ τίποτε ἄλλο!

Μετ' ὀλίγον σὺγκροσις ἀπαισία ἐγένετο! Τὸ ἀτρόμητον τρεχαντήρι συνεκρούσθη μετὰ τουρκικοῦ πολεμικοῦ!!

Ἐν ῥιπῇ θύαλμοῦ φῶτα ἀνέλαμψαν ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ διεσκορπίσθη τὸ σκότος εἰς μικρὰν μὲν ἀπόστασιν εἰς ἱκανὴν ὅμως νὰ φανῇ τὸ συγκρούσθην τρεχαντηρί. Εἰς 5 δευτερόλεπτα λέμβος κατεβιδύσθη καὶ περιεκύκλωσαν αὐτό!! Ἦτο θέαμα φοβερόν!

— Πατέρα, ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Μιχάλη, πατέρα πῆμε, ἐπέσαμε εἰς τὴν Ἀρμάδα!

— Ἐ! δὲν πειράζει παιδιά μου, ἐμπρὸς τὰ τουφέκια σας καὶ πῦρ εἰς τοὺς πρώτους Τούρκους!

— Πάραυτα ἠκούσθησαν οἱ ἤηροι κρότοι ἐξ ὅπλων γεμισμένων! Μετ' ὀλίγον ἐπλησίασαν αἱ λέμβοι τοῦ πλοίου. Ἐπὶ μίαν ἦσαν Τούρκοι ναῦται καὶ εἰς ἀνώτερος, ἐπὶ τῆς ἐτέρας ναῦται εἰς ἀνώτερος καὶ ἐντόπιτοι τινες Τουρκοκρητῆς!

— Σταθίτες γυιασούρηδες σταθίτε νὰ μὴ σὰς σφάξουμε ἠκούοντο αἱ φωναὶ τῶν Τουρκοκρητῶν.

— Βρὲ Θόδωρε σήκωσε τὴ σημαία μᾶς στὴν ἀντένα.

— Ἐξ πυροβολισμοῦ ὑπεδέχθησαν αὐτὴν ὡς τιμητικὸς χαιρετισμὸς καὶ ἐξ Τούρκων ἐσφάδαζον εἰς τὸ αἷμά των, μερικῶν βυθύντων ἐκ τοῦ σφαδαμοῦ εἰς τὴν θάλασσαν!!

— Φωτιά παιδιά μου, γιατί θὰ ντραπῇ ἡ γαλανὴ μᾶς ΣΗΜΑΙΑ! Μὴ πρὸς Θεοῦ! Ὅλοι γιὰ τὴν Πατρίδα! Δὲν πειράζει!

Πυροβολισμοὶ ὅπλων, ἀπὸ γενναίους ἀνδρας, ἠκούοντο ῥιπτόντων εἰς ἕκαστον πυροβολισμὸν ἓνα Τούρκον!!

Ἀλλὰ... δυστυχῶς ἀνῶθεν ἐκ τοῦ πλοίου εἰσπηλίσθησαν 7 Τούρκοι κρατῆσαντες ἤδη τοὺς γενναίους ἀνδρας ἀδρανούντας πλέον, εἰς τὰς χεῖράς των εὐρισκομένον!

— Παιδιά μου, μὴ δειλιάσετε, κυττάξετε μιά στιγμὴ τὴν ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ καὶ ὕστερα ἄς πεθάνουμε!!

Ὅλοι παρετήρησαν τὴν ΣΗΜΑΙΑΝ ΜΑΣ καὶ δάκρυ ψευγαλέον ἐκυλίσθη εἰς τὰς παρελάς τῶν γενναίων ἐκείνων ἀνδρῶν, δάκρυ, ἐπισφραγίσαν τὸ φρικτὸς τέλος των!! Δάκρυ χαρὰς ὅτι ἐκπληροῦν τὸ καθήκον, δάκρυ ὅτι πίπτουσιν ὑπὸ τὰ ὅμματα τῆς ΣΗΜΑΙΑΣ ΜΑΣ, ἥτις θὰ εἶναι μάρτυς ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανούς διὰ τὰς γενναίας ἐκείνας ψυχὰς!!

Ἐν τῇ μεταξὺ ἀλαλαγμοὶ ἠκούοντο Τούρκων, ἑορταζόντων διὰ τὴν σύλληψιν τῶν ἀνδρῶν. Ὅλοι ἐφώναζον, ὅλοι ἐγέλων, ὅλοι χαιρεκροῦντες τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους ἐπὶ ὧν ἐκ χαρὰς!!

Πολεμικὸν (!) συμβόλιον ἐγένετο ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πλοίου καὶ εἰς τούτων εἶπε νὰ κρεμασθῶσιν εἰς τὸ ἴδιόν των πλοῖον! Εἰς ἑταῖρος συμπληρώων εἶπε νὰ ἀφεθῶσιν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀνέμων πνιγμένοι καὶ κρεμῆμενοι!

Χειροκροτήματα ἠκούσθησαν (!) καὶ συγχαρητήρια ἐξεδήλοῦντο ὅφ' ὧν εἰς τοὺς δύο τούτους ἀξιωματικούς, ὅτινας τόσο ὥρατον σχέδιον ἐφάντασθον!!!!

Μετὰ 5 λεπτά 6 πτώματα ἐταλάντευον εἰς τὴν ἀντέναν τοῦ τρεχαντηριοῦ τῶν γενναίων ἐκείνων ἀνδρῶν.

Ἐν ὕστατον βλέμμα ὧν ὤψηρεν τὸ πρὸς τὴν ΣΗΜΑΙΑΝ ΜΑΣ ἐξακοντισθὲν ἐν τῇ ἐσχάτῃ στιγμῇ τῆς ΖΩΗΣ ΤΩΝ!!

Ἐρμουλκεῖτο τὸ τρεχαντήρι ὑπὸ τοῦ πολεμικοῦ καὶ ἐντὸς δύο ὥρων ἔφερεν αὐτὸ μετὰ τῶν Ἀντικυβήρων καὶ Σπάθας κα ἀφῆκε αὐτὸ μόνον! Φεῦ!

Ἡ Σελήνη εἶχεν ἀνατελεῖ πλὴν τὰ μαύρα σύννεφα κατεκάλυπτον τὸ φῶς τῆς καὶ ἡ μόνη συντροφία τῶν πτωμάτων αὐτῶν ἦτο ἡ ἐλληνικὴ ΣΗΜΑΙΑ ἥτις ἐκυμάτιζε ἀπαλά—ἀπαλά, καὶ λυπητερά καλὴ—πουσα τὰς ἐξ ἀψύχου κεφαλὰς τῶν γενναίων ἀνδρῶν τῶν Σπεταιωτῶν, τῶν ἀγνώστων ἡρώων ἐκείνων τοῦ 1866!!

Ἡ σελήνη ὥσπερ ὀργισθεῖσα διεσκορπίσε τὰ ἐμπροσθεν τῆς εὐρισκόμενα σύννεφα καὶ ἐξηκόντισε τὸ γλυκὺ τῆς φῶς εἰς τὰ 6 σώματα, τὰ ταλάντευόμενα εἰς τὸν ἴστον τοῦ πλοίου των! Ἦτο θέαμα φρίκης!!

Καὶ οὕτω συνυπνέμενε τὰ σώματα αὐτὰ ἡ ΚΥΑΝΟΑΕΥΚΟΣ ΜΑΣ μετὰ τῆς ἀργυρᾶς σελήνης ἥτις διὰ τοῦ φωτός τῆς ἐξεδήλοτο καὶ αὐτὴ τὸ πένθιμον αὐτῆς, τὴν σφοδρὰν τῆς λύπην, ἐκπέμπουσα τὰς ἀκτῖνας τῆς!

Μετ' ὀλίγον ἐλαφρὸς ἀνεμος ἠγέρεθ, καὶ πρὸς στιγμὴν ὀλίγου δαιν νὰ κατεποντίετο τὸ πλοῖον, χάσαν τὴν ἰσορροπίαν του, διότι δὲν ἐκυβερνᾶτο! Φεῦ! ὑπὸ τῶν γενναίων των ἀνδρῶν, ἀλλ' ἐκυβερνᾶτο ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ... Ἀνέμου!

Ἡ ἀλαφρὸς ἀνεμος κατέστη σφοδρότερος καὶ μετ' ὀλίγον ἐφέρετο τῆδε κἀκεῖς τὸ πλοῖαριον, αἰωρουμένον τῶν πτωμάτων.]

Ἡ ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ ἐφαίνετο ὡσεὶ λυπημένη διὰ τὸ φρικτὸς τέλος τῶν γενναίων τῆς τέκνον, κυματίζουσα νεκρικῶς!

Ἡ ἡμέρα ἀνέτειλεν! Καὶ ὁ ὥρατος ἥλιος τῆς Ἑλλάδος ἀπεκρύπτετο ὀπίσθεν τῶν μαύρων συννέφων, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ἐγγίσῃ τὸ φλογερὸν τοῦ φῶς εἰς τὰ ἅγια αὐτὰ σήματα ἐσέδετο τὸ ἱερὸν τῆς θέσεως!

Ἡμέρα διήλθεν ἐλκλικήρος καὶ περὶ τὴν ἐσπέραν πλοῖον ἐφάνη εἰς τὸν ὀρίζοντα!

Ἦτο γενναίων Κρητῶν! Ἐπλησίασαν εἰς τὸ τρεχαντήρι τοῦ Καπετάν Σοφοῦ καὶ πάραντα ἐξ ἐνοστήτου ἀπεκαλύφθησαν ὅλοι! Ἐλαβον τὰ ἄσφρα σήματα, ἔθεσαν εἰς τὸ πλοῖον τῶν καὶ ἐκάλυψαν αὐτὰ ὀλίγον διὰ τῆς ΣΗΜΑΙΑΣ ἥτις ὑπῆρξεν ἡ μόνη μάρτυς τοῦ ἥρωικοῦ θανάτου τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων!

Διαταγαὶ τοῦ πλοιάρχου ἐδόθησαν καὶ ἐτέθησαν τὰ πτώματα εἰς κιβώτιον, καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν ἀποσυνηθεμένα πλέον. Κατέπιεν αὐτὰ συγχλῶς ἡ θάλασσα! μετὰ τῆς κυανολεῦκου, ἥτις τὰ ἐσκέπαζεν!

Καὶ τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ θάνατος ἑνὸς ἀγνώστου ἥρωος τοῦ 1866, ἑνὸς ἑλληνος Σπεσιώτου ναυτικοῦ, τοῦ καπετάν Σοφοῦ, καὶ τῶν πέντε υἱῶν του, οἵτινες εἰς τὰς χαλεπὰς ἐκεῖνας ἡμέρας ἐτροφοδότου τοὺς Κρητὰς τῶν Ἀντικῶν Ἐπαρχιῶν.

Αἰωνία ἡ μνήμη των!

Ῥέθυμνον 4 Δεκεμβρίου 1907

Ἐλευθερνέες

Ο ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

ΚΑΙ Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ 1ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Ὡς νῦν ἐκπληξιν μᾶς παρουσίασεν ὁ ἀρτισύστατος Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ρεθύμνης. Τὴν πρώτην τοῦ νέου ἔτους ἑώρτασε διὰ δημοσίου χοροῦ, τὰ δὲ εἰσπραχθέντα χρήματα χωρὶς νὰ ἀφαιρεθῇ οὐδὲ ὁβολὸς διὰ τὰ ἔξοδα θέλουσι χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ναοῦ τῶν 4 Μαρτύρων ἐν τῷ τόπῳ τοῦ μαρτυρίου των.

Ὁ χορὸς ἐγένετο τῇ 9 μ. μ. ὥρα ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Α. Β. Γ. τοῦ Πρίγκιπος Γεωργίου, ἥτις ἀπὸ ἡμερῶν εἶχε φιλοκάλως διακοσμηθῇ ὑπὸ τοῦ Προεδρείου τοῦ Συλλόγου.

Τὴν ἐσπέραν ταύτην παρευρέθησαν τὸ ἄνθος τῆς ἡμετέρας κοινωνίας. Οἱ ἀποπρόξενοι μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των, οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ρωσσικοῦ Συντάγματος μετὰ τῶν οἰκογενειῶν καὶ δὸν θυγατέρων των, οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν Κρητῶν, αἱ Ρωσίδες Δες Bilinsky καὶ Ivanoff ἐν θαυμασίᾳ περιβολῇ καὶ αἱ κυραὶ Roskofsky Kolesnicoff κλπ.

Γερμανικὴ μουσικὴ ἐξετέλει τοὺς εὐρωπαϊκοὺς χορούς, ἡ δὲ ἱστορικὴ λύρα τοὺς κρητικούς.

Μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας ἐξετελέσθησαν ἀλληλοδιαδόχως οἱ χοροὶ καὶ αἱ κατρίλαι καὶ ἰδίως ὁ πυρρίχιος, ὁ κρητικὸς πεντοζάλης, χορευθεὶς ὑπὸ δεσποινίδων καὶ μετὰ ταῦτα ὑπὸ νέων. Τόσον δὲ ἡ κανονικότης τῶν χορευτῶν καὶ χορευτῶν ὅσον καὶ ἡ ἰδέα τῆς ἐθνικῆς φιλοδοξίας κατεγοήτευσαν πάντας ὥστε προεκάλεσαν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν εὐγενῶν ξένων, οἵτινες τοὺς ἀπεθαύμαζον.

Τὸ ὥρατον φύλον ἀντεπροσωπεύετο ἐπαξίως καὶ προσέδωκε μεγάλην ζωὴν εἰς τὴν ἐσπερίδα, διὰ τῆς χάριτος, εὐγενείας καὶ προθυμίας πρὸς τοὺς χορούς. Τόση μεγάλη ἀρμονία τῶν χαρισμάτων παρετηρεῖτο μεταξὺ τῶν χορευτῶν ὥστε θὰ εὐρισκώμεθα εἰς δύσκολον θέμιν ἐὰν ἠθέλομεν νὰ κάμωμεν διακρίσεις. Αἱ διδασκ. Σπανδάγου, Σαουνάτσου, Σιλιγάρδου, Θ. Παπαδάκι, Ι. Παπαδάκι, Πετυχάκι, Σκανδαλάκι, Δεττοράκι, Καφράτου, Ἀσκούση, Λειαναντωνάκι κλπ. Καὶ ἐκ τῶν κυριῶν ἡ Κα Σωτήρχου, Σαουνάτσου, Περκανάκι, Μανουσάκι, Δασκαλάκι, Χαλκιδάκι προεξήρχον

τοῦ χοροῦ. Θὰ ἦτο δὲ μεγάλη παράλειψις ἡμῶν ἐὰν τὸ στενὸν τοῦ χώρου τοῦ «Κρητ. Ἀστέρος», οὕτως ὡς ἀνταποκριτὴς παρηκολούθησαμεν τὸν χορὸν, μᾶς ἐπέτρεπε νὰ ἐπεκταθῶμεν περισσότερο καὶ δὲν ἀνεφέρομεν καὶ τὰ λοιπὰ ὀνόματα τῶν Δων καὶ κυριῶν, αἵτινες ἐτίμησαν τὴν ἐσπερίδα καὶ αἵτινες οὐδόλως ὑπελείφθησαν τῶν ἀναγραφόμενων. Οὕτως ἐν ἀδιαπτῶν εὐθυμῇ καὶ χαρᾷ παρετάθη ὁ χορὸς ἀνευ τοῦ ἐλαχίστου ἐπεισοδίου καὶ μεμφιμοιρίας μέχρι τῆς 4 πρωῒνης ὥρας. Αἱ ἐκ τοῦ χοροῦ εἰσπράξεις ἦσαν ἀρκούντως ἐκανοποιητικαὶ διὰ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐγένοντο.

Συγχαίρομεν ἰδιαιτέρως τὸ Προεδρεῖον τοῦ Συλλόγου τῶν ἐμπόρων μᾶς κ. κ. Μ. Σκουλ ὁδῆν, πρέεδρον, Ζακάνιν, γραμματέα, Δεττοράκιν, ταμίαν καὶ τὸν ἀκάματον καὶ ἀεικίνητον κομητήτορα κ. Γοβατζιδάκιν, διὰ τὴν πρωτεβουλίαν καὶ ἐπιτυχίαν τῶν ἐργασιῶν του.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐξεδόθη πρὸ ὀλίγου ἐν Ἀθήναις καὶ πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τῆς «Ἐστίας» καὶ Ἐλευθερουδάκη νέα συλλογὴ διηγημάτων τοῦ γνωστοῦ λογίου κ. Δ. Καλογεροπούλου, διευθυντοῦ τῆς «Πανακουλίκης», ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἀνάγλυφα». Ὁ ἀκάματος συγγραφεὺς καλλιέργει πολὺ ἐπιτυχῶς τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ λόγου, τὸ ὅποιον ἔλαβε σήμερον τόσην ἀνάπτυξιν πρὸς ζημίαν τοῦ μυθιστορήματος. Διότι ἀληθῶς τὸ διήγημα ἀπηλλαγμένον τοῦ πλήθους ἐκείνου τῶν περιπετειῶν, αἵτινες σπανίως ἐν τῇ πραγματικότητι ἀπαντῶμεθα μόνον ἀρροσθέντες διανοίας δύνανται νὰ τέρψωσι σήμερον, ἀπεικονίζει σκηνὰς τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, ὅποιας μυρίας καθ' ἑκάστην βλέπομεν ἢ ἀκούομεν.

Ὁ κ. Καλογερόπουλος καὶ εἰς τὰ διηγήματα καὶ εἰς τὰς εἰκόνας τῆς συλλογῆς κατορθοῖ νὰ συγκεντρώῃ τὰ προτερήματα τοῦ καλοῦ διηγηματογράφου καὶ ποιητοῦ ἐν πεζῷ, ὅσον ὀλίγοι παρ' ἡμῖν. Ἰσως ἡ ἐκλογὴ τῶν θεμάτων δὲν ἐξέρχεται πάντοτε τοῦ συνήθους κάλλους, ἰσως τινὰ ἔχουσι τι τὸ ἀπίθανον, ἀλλὰ πόσον ἄλλα σφύζουσιν ἐκ ζωῆς καὶ συγκινοῦσι καὶ διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ διὰ τὸ δραματικὸν αὐτῶν. Ἐν πᾶσι δὲ διαφαίνεται ὁ δεξιὸς καὶ πεπειραμένος καλλιτέχνης ὁ ἐπεξεργασθεὶς τὰ Ἀνάγλυφά του ἐν πάσαις ταῖς γραμμαῖς μετὰ λεπτότητος χειρὸς, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ ἀποβαίνει καὶ κατὰ τεχνος.

Ὁ ἀναγινώσκων τὸ κομψὸν τεχνος πλὴν τῆς ἀληθοῦς φιλολογικῆς ἀπολαύσεως ἀποκομίζει καὶ τὴν παρήγορον σκέψιν ὅτι ὡς ἀναπτύσσεται παρ' ἡμῖν τὸ διήγημα διὰ τεχνιτῶν οἱ οἱ κ. κ. Καλογερόπουλος, Καρκαβίτσας, Δροσίνης καὶ ἄλλοι, καθίσταται ἐγγύμῳ πρὸς τὸ διήγημα λαῶν μάλλον ἡμῶν προηγμένων.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ὁ ἀποστέλλων μοι 100 γραμματόσημα Κρητικὰ διέφορα θέλει λάβει δι' ἐπιστροφῆς ταχυδρομείου 50 γραμματόσημα Τουρκικὰ διάφορα.

Ἀνταλλάσσω δελιάρια Γραμματόσημον ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τῆς εἰκόνος.

Διεύθυνσίς μου: Gregoire Beilikdjidis

Samsoun

Mer-Noire

Ἀνταλλάσσω Κάρτ-ποστάλ Ἑλληνιστὶ καὶ Γαλλιστὶ.

ΕΛΕΓΘΕΡΝΕΥΣ Poste-restante Ῥέθυμνον

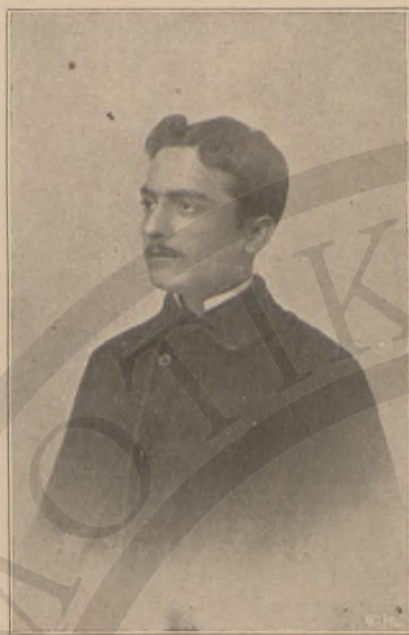
CARTES POSTALES

Ἀνταλλάσσει ὁ Δις Μ. Ἰαβέρου.

Poste restante Ἡρακλείον

Ὁ «Κρητικὸς Ἀστὴρ» ἀνταλλάσσει πρὸς πάντας cartes-postales.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ

ΑΝΤΩΝ. ΚΩΝ. ΓΕΡΑΚΑΡΗΣ

Ἀνταποκριτὴς τοῦ «Κρητικοῦ Ἀστέρος» ἐν τῷ Νομῷ Ῥεθύμνης
Τυχὼν α' βραβεῖον ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ἐλευθερινός ἐν τῷ δια-
γωνισμῷ πρὸς ἐγγραφήν συνδρομητῶν.

ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΝΗΛΙΑΚΙΣ

Τυχὼν β' βραβεῖον ἐν τῷ διαγωνισμῷ πρὸς ἐγγραφήν συνδρομητῶν

ΣΕΙΡΑΙ τῶν φυλλαδίων τοῦ «Κρητ. Ἀστέρος» τοῦ παρελθόντος ἔτους πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖα ἡμῶν ἀντὶ δρ. 6 ἑκάστη. Οἱ θέλοντες νὰ ἔχωσι πλήρη τὴν σειρὰν τοῦ «Κρητ. Ἀστέρος» δύνανται νὰ ἀποστείλωσι πρὸς ἡμᾶς τὸ ἀντίτιμον ἵνα τοῖς ἀποσταλῇ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(Αἱ δημοσιευόμεναι Πνευματικαὶ Ἀσκήσεις ὡς καὶ ἐκ τῶν λύσεων αἱ περισσώτεραι θὰ βραβεύωνται μετὰ τὴν λήξιν τῆς τριμηνίας)

192. ΑΙΝΙΓΜΑ.

Πρόθεσιν ἂν πλησιάσῃς
Σ' ἕνα πρᾶγμα στρογγυλὸ
Σορκισμοῦ, σταυροῦ θὰ κἀνῃς
Καὶ σὺ τέλος ἁγισμῶ.

Ἑστάλη ὑπὸ Χρυσοῦ Πύργου

193. ΛΕΞΙΘΗΡΙΑ.

Ποῖα λέξις ἑλληνικὴ ἔχει 5 λάμβδαι;

194. ΑΙΝΙΓΜΑ.

Γράμματ' εἶν' τὸ πρῶτόν μου
ζῶον τὸ δευτέρον μου,
πρόσωπον ἀξιοτίμον
εἶναι τὸ σύνολόν μου.

Ἑστάλησαν παρὰ Γυδίου

195. ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ὁ μπάμπας μου ὁ φασαράς
μὲ τὸν ἕνα πόδα στέκει.

196. ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Ποῖον ζῷον τὸ ἡμῶν τ.δ. ἔτους δὲν ἀναπνέει;

Ἑστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ἐλευθερινός

197. ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Βασιλεὺς τις εἶχε ὑπηρέτην τινὰ τὸν ὁποῖον ἔστειλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κήπὸν τοῦ νὰ τοῦ φέρῃ ἕνα μῆλον. Ὁ κήπος δὲ οὗτος εἶχε τρεῖς περιούλους. Ἐπρεπε δὲ νὰ τοῦ φέρῃ τὸ μῆλον ἀπὸ τὸν μέσα περιούλον. Ἐκοψε λοιπὸν οὗτος μῆλα ὅσα ἔκοψε. πρὶν δὲ νὰ φθάσῃ οὗτος εἰς τὸν πρῶτον περιούλον ἔβαλε μῆλον εἰς τὴν τσέπην τοῦ καὶ ἀπὸ ὅσα εἶχε τοῦ ἐπὶ τὴν τὰ μισά. Τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμαν καὶ εἰς τὰς τρεῖς θύρας. Τοῦ ἔμεινε δὲ ἕνα μῆλον καὶ τὸ ἐπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα. Ὅσα τὸ ὅλον ἔκοψε χωρὶς αὐτὰ τὰ ὅποια ἔδωκεν εἰς τὴν τσέπην τοῦ;

Ἑστάλη ὑπὸ Νιν. Α. Παπαδάκη

198. ΑΙΝΙΓΜΑ.

Εἰς ὁράτᾳ καὶ ἀόρατᾳ, εἰς κάμπους καὶ εἰς ὄρη
Ἔς τὰ χιόνια, εἰς τὸ πέλαγος καὶ ἀκρόν, Ἔς τὸ βαπόρι
καὶ εἰς ὅτι ὁ νοῦς σου φαντασθῇ, ἐκεῖθεν ἴαμε εὐχῆς
καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος μὲ φορεῖς μὰ ἄραγε τὸ ξεύρεις;

Ἑστάλη παρὰ Γ. Χατζημιχάλη

199. ΓΡΙΦΟΣ.

εἰς
εἰς πᾶτον εἰς —
εἰς εἰς

Ἑστάλη παρὰ Μιχαήλ Ἐλπίδος

200. ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

Εἴθεθα πάντε ἀδελφία εἰς τὸν κόσμον σεβαστά,
ἂν τὸ πρῶτόν μας φονεύσῃς ἀπομόνομεν ἑπτά.

201.

Μὲ γεννᾷ ἡ εὐθυμία,
ἂν δὲ μ' ἀποκαταλίθῃς
καὶ βραχύτερον τὸν ἕνα
τῶν ποδῶν μου καταστήθῃς

γίνομαι ἀμέσως τότε τὸν πατράχων κατοικία.

Ἑστάλησαν παρὰ Φραγκ. Τζιαννακή

202. ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

Εἰς κήπον δὲν φυτεύεται, εἰς περιδόλι δὲ,
ὁ βασιλεὺς τὸ γεύεται καὶ ὅλος ὁ κόσμος τῶχει! Τί εἶναι;

Ἑστάλη παρὰ Θεοφ. Καλαντζαντιανῆ

ΕΝΤΟΣ ΟΛΙΓΩΝ ΗΜΕΡΩΝ δημοσιεύεται ὑπὸ τοῦ κ. Γιάνναρη σπουδαῖον καὶ χρησιμώτατον βιβλίον: «**Ἡ Δημοδία Παιδεία** ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, συνεξεταζομένου κατ' ἐξοχὴν τοῦ σημερινοῦ Γερμανικοῦ συστήματος: — Σύντομος ἱστορικὴ καὶ πρακτικὴ Μελέτη Α. Ν. Γιάνναρη, Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Παιδείας. (εἰς 100 περίπου σελίδας, τιμὴ 1 δρ.), ὅπερ συνιστῶμεν τοῖς δημοδιδασκάλοις καὶ παντὶ φιλομούσῳ.

Ἐν τῷ ἐπομένῳ τὰς περὶ τοῦτου κρίσεις ἡμῶν.